Bwrdd Cyfarwyddwyr y Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Dydd Mercher 17 Tachwedd 2021 (10:00 – 14:00)

Microsoft Teams

Yn bresennol

Cyfarwyddwyr:
Llinos Roberts (Cadeirydd interim)
Ann Beynon
William Callaway
Nia Elias
Rhys Evans
Meri Huws
Dr Anwen Jones
Gwilym Dyfri Jones
Pedr ap Llwyd
Angharad Roberts
Yr Athro Enlli Thomas

Sylwedyddion:
Meg Hughes, Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC/HEFCW)
Branwen Thomas, Llywodraeth Cymru

Hefyd yn bresennol: Rhian Huws Williams, Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant (Cadeirydd)

Swyddogion:	Dr Ioan Matthews (Prif Weithredwr) Dr Dylan Phillips (Ysgrifennydd) Dr Dafydd Trystan (Cofrestrydd) Nia Brown (Swyddog Llywodraethiant) Gwenllian Griffiths (Prif Swyddog Ymgysylltu a Chyfathrebu) Mari Fflur (Rheolwr Academaidd) (Eitem 19 yn unig)
Ymddiheuriadau:	Yr Athro Jerry Hunter

Cofnodion Cyfarfod 17 Tachwedd 2021

1. Eitem 1 – Croeso, ymddiheuriadau a materion rhagarweiniol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
1.1	Estynnwyd croeso i bawb a oedd yn bresennol yn y cyfarfod.		
1.2	Nodwyd ymddiheuriadau gan yr Athro Jerry Hunter, ar achlysur ei gyfarfod olaf, gan nodi gwerthfawrogiad am ei wasanaeth ar y Bwrdd a'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol. Cyfeiriwyd at ei ymroddiad i'r agenda ymchwil a chyhoeddi cyfrwng Cymraeg fel cadeirydd y Pwyllgor Ymchwil a Chyhoeddi.		

2. Eitem 2 – Datganiadau o ddiddordeb

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
2.1	Atgoffwyd yr aelodau o'r drefn lle gofynnir i aelodau nodi unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb ychwanegol at y rheiny a nodwyd eisoes yn y Gofrestr Buddiannau gan gynnwys y drafodaeth ar benodi Cadeirydd newydd (Eitem 11).		
2.2	Nid oedd unrhyw buddiannau ychwanegol nad oedd eisoes wedi'u nodi ar y Gofrestr Buddiannau.		

3. Eitem 3 – Penodi cyfarwyddwr newydd i'r Bwrdd

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
3.1	Cadarnhawyd penodiad Rhys Evans yn ffurfiol fel aelod o'r Bwrdd am bedair blynedd tan 16 Tachwedd 2025, yn dilyn gohebiaeth 5 Tachwedd 2021.		
3.2	Ar y pwynt hwn ymunodd a chroesawyd Rhys Evans i'r cyfarfod.		

4. Eitem 4 – Cofnodion 30 Mehefin 2021

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
4.1	Derbyniwyd y cofnodion fel cofnod cywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 30 Mehefin 2021.		

5. Eitem 6 – Cofnodion 27 Gorffennaf 2021

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
5.1	Derbyniwyd y cofnodion fel cofnod cywir o'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 27 Gorffennaf 2021.		

6. Eitem 7 – Materion yn codi

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
6.1	**Eitem 5.3 – Profi systemau'r Coleg**		

	Adroddwyd ar ymarferiad dan arweiniad adran gwasanaethau'r heddlu i brofi systemau'r Coleg a'r hyfforddiant dilynol i staff.		
6.2	Argymhellwyd bod y Bwrdd yn cael y cyfle i drafod seibr ddiogelwch yn y cyfarfod llawn nesaf.	Seibr ddiogelwch ar yr agenda nesaf	23 Mawrth 2022

7. Eitem 8 – Cadarnhau penodiad Is-Gadeirydd interim

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
7.1	Cadarnhawyd penodiad Meri Huws yn ffurfiol fel Is-Gadeirydd interim, yn dilyn gohebiaeth 23 Medi 2021.		

8. Eitem 9 – Adroddiad y Prif Weithredwr

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
8.1	Derbyniwyd adroddiad ysgrifenedig y Prif Weithredwr ar weithgareddau diweddar.		
8.2	**Ymgysylltu** Adroddwyd ar gyfarfodydd diweddar gyda swyddogion ac aelodau'r Senedd, a diolchwyd i swyddogion Is Adran y Gymraeg, Llywodraeth Cymru am hwyluso'r trafodaethau cyllidol a strategol.		
8.3	**Cyllideb 2022/23** Adroddwyd ar y cynigion a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ynghylch cyllideb 2022/23 sy'n cynnwys cynyddu cyllideb addysg uwch, gan gofio na fu cynnydd ers 2016,		

	yn ogystal â chynyddu cyllidebau addysg bellach a phrentisiaethau er mwyn parhau i weithredu'r strategaeth a lansiwyd yn 2019.		
8.4	**Addysg Gychwynnol Athrawon** Adroddwyd ar gyfarfodydd i wyntyllu rôl y Coleg ym maes Addysg Gychwynnol Athrawon a'r cyfle i gyfrannu at ymgynghoriad ar y cynllun deng mlynedd arfaethedig.		
8.5	**Amrywiaeth** Adroddwyd yr ymestynnwyd dyddiad cau y swydd Cydlynydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chydraddoldeb er mwyn denu ystod mor eang â phosib o geisiadau.		
8.6	**Dengmlwyddiant y Coleg** Adroddwyd ar y bwriad o gynnal digwyddiad yn y Senedd ym mis Mai 2022.		
8.7	**Trefniadau gweithio a llesiant** Adroddwyd ar y cyfarfodydd staff rheolaidd a'r cyfle a roddir yn y cyfarfodydd hynny i ymgynghori ar faterion penodol. Adroddwyd bod swyddfeydd y Coleg ar agor a bod hyblygrwydd i ddulliau gweithio staff.		
8.8	Ar y pwynt hwn ymunodd Dr Anwen Jones.		

9. Eitem 10 – Materion cyfansoddiadol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
9.1	**Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (Llys) y Coleg**		

	Nodwyd y cynhelir y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (Llys) y Coleg ar 22 Mawrth 2022 ar ffurf rithiol.		
9.2	**Cylchoedd Gorchwyl (Eitem 10a)** Cyflwynwyd a chymeradwywyd diwygiadau i gylchoedd gorchwyl y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol a'r Bwrdd Academaidd.		
9.3	Cyflwynwyd a chymeradwywyd cylchoedd gorchwyl y Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant, y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd Strategol ôl-16 yn ddigyfnewid.		
9.4	Ystyriwyd ychwanegu nodweddion mwy pendant i aelodaeth y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol ond yn dilyn trafodaeth nodwyd fod y pwyllgorau eu hunain yn adnabod y sgiliau angenrheidiol wrth ystyried aelodaeth newydd a nad oedd angen bod mor benodol yn y cylchoedd gorchwyl.		

10. Eitem 11 – Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
10.1	**Cofnodion** Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Penodiadau a Safonau Llywodraethiant a gynhaliwyd ar 22 Medi 2021.		
10.2	**Argymhellion cyfansoddiadol (Eitem 11ii)**	Argymhellion i'r Llys	22 Mawrth 2022

	Cyflwynwyd argymhellion ar faterion cyfansoddiadol gan yr Ysgrifennydd i'w cyflwyno i'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (Llys) ar 22 Mawrth. Yn dilyn trafodaeth derbyniwyd newidiadau i'r **Memorandwm Cymdeithasu**: • Dileu cymal 3a o Erthygl 24 sy'n anghymwyso rhai unigolion rhag ymgeisio i fod yn Gadeirydd y Coleg • Addasu Erthygl 27 i ymestyn tymor y cadeirydd i bedair blynedd • Addasu cymal 3b o Erthygl 24 i nodi mai hyd at 12 a heb fod yn llai na 8 cyfarwyddwr fydd ar y Bwrdd		
10.3	**Gweithdrefn ail-benodi'r Cadeirydd** Yn ystod y drafodaeth cytunwyd bod y pwyllgor yn addasu a drafftio gweithdrefn ail benodi'r Cadeirydd i'w gyflwyno i'r Bwrdd maes o law. Mewn ymateb i gwestiwn nodwyd bod trefn blynyddol eisoes mewn lle i werthuso perfformiad y Prif Weithredwr.	Ail-ddrafftio'r weithdrefn i'w gyflwyno i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr	Cyn diwedd tymor yr haf 2022
10.4	**Amserlen penodi Cadeirydd** Yn ystod y drafodaeth cytunwyd i oedi'r broses ar gyfer penodi Cadeirydd tan ar ôl y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol (Llys) ym mis Mawrth.		
10.5	**Aelodaeth y Coleg** Yn ystod y drafodaeth ystyriwyd ymestyn aelodaeth y Coleg i sefydliadau addysg bellach a phrentisiaethau.		

	Wrth drafod asesiad parhaus o effeithiolrwydd y Llys nodwyd mai'r unig faterion sefydlog a berthyn iddi yw derbyn adroddiad blynyddol y Coleg a chyfrifon blynyddol y Coleg.		
10.6	**Penodi aelodau a Chadeirydd i'r Bwrdd (Eitem 11iii)** Cyflwynwyd nifer o argymhellion ynghylch penodi aelodau a Chadeirydd i'r Bwrdd gan yr Ysgrifennydd. **Cyfarwyddwyr newydd** Nodwyd penodiad Rhys Evans fel aelod o'r Bwrdd fel a gadarnhawyd yn Eitem 3 ar ddechrau'r cyfarfod. Cytunwyd i gadw un lle gwag ar y Bwrdd am y tro.		
10.7	**Ail-benodi cyfarwyddwyr** Cymerodd yr Is Gadeirydd y gadair ar gyfer yr eitem hon. Cymeradwywyd ail benodi Llinos Roberts a Pedr ap Llwyd am ail dymor o 1 Ebrill 2022.		
10.8	**Amserlen penodi Cadeirydd** Cytunwyd ar amserlen penodi Cadeirydd newydd yn dilyn Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Coleg ar 22 Mawrth 2022 gan gynllunio strategaeth yn y cyfamser, gyda chymorth arbenigwr recriwtio os ystyrir fod hynny'n addas.	Proses penodi Cadeirydd	Diwedd Mawrth 2022

11. Eitem 12 - Pwyllgor Archwilio a Risg

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser

11.1	**Cofnodion** Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Risg a gynhaliwyd ar 20 Hydref 2021.		
11.2	**Cyfrifon Blynyddol Archwiliedig y Coleg 2020/21** Derbyniwyd a chymeradwywyd cyfrifon blynyddol archwiliedig y Coleg ar gyfer 2020/21. Nodwyd y byddant yn cael eu hadrodd yn ffurfiol i'r Llys ar 22 Mawrth 2022. Yn ystod y drafodaeth nodwyd bod buddsoddiadau'r Coleg i'w croesawu.		
11.3	**Y Gofrestr Risg** Cyflwynwyd y Gofrestr Risg Strategol ac yn dilyn trafodaeth argymhellwyd mireinio geiriad risg 5. Eglurwyd bod y Gofrestr Risg Gweithredol yn cael ei drafod a'i addasu'n gyson gan y swyddogion a bod modd ei rannu gyda'r Bwrdd.	Ystyried mireinio risg 5 o'r Gofrestr Risg Rhannu'r Gofrestr Risg Gweithredol gyda'r Bwrdd Cyfarwyddwyr	2 Mawrth 2022 23 Mawrth 2022
11.4	**Aelodaeth** Derbyniwyd a chadarnhawyd yr argymhelliad i benodi Ann Beynon yn aelod o'r pwyllgor yn dilyn diwedd tymor Dr Rhodri Llwyd Morgan.		

12. Eitem 13 - Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
12.1	**Cofnodion**		

	Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol a gynhaliwyd ar 29 Medi 2021. Cyflwynwyd crynodeb o'r prif bwyntiau yn codi o gyfarfod 29 Medi 2021, gan Pedr ap Llwyd, Cadeirydd y pwyllgor: Nododd: • y derbyniwyd adroddiad ar drefniadau diogelwch seibr y Coleg • y cytunwyd i ddiweddaru'r cylch gorchwyl i adolygu cyflogau'r Prif Weithredwr a'r Uwch Reolwyr yn flynyddol • bod adroddiadau Sterling yn rhoi sicrwydd ar berfformiad buddsoddiadau Sarasin • y cafwyd adroddiadau cynhwysfawr ar faterion Adnoddau Dynol; ac Iechyd a Diogelwch		
12.2	**Aelodaeth** Adroddwyd bod camau ar waith i benodi aelod o'r Bwrdd i'r pwyllgor yn dilyn diwedd tymor yr Athro Jerry Hunter.	Penodiad i'r Pwyllgor Cyllid a Dibenion Cyffredinol	26 Ionawr 2022

13. Eitem 14 – Bwrdd Academaidd

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
13.1	Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Bwrdd Academaidd a gynhaliwyd ar 13 Hydref 2021. Cyflwynwyd crynodeb o'r prif bwyntiau yn codi o gyfarfod 13 Hydref 2021, gan y Cadeirydd, Gwilym Dyfri Jones:		

	Nododd: • yr adolygwyd y cylch gorchwyl er mwyn adlewyrchu cyfrifoldebau'r Bwrdd Academaidd • y derbyniwyd diweddariad ar Ysgoloriaethau'r Coleg • y derbyniwyd diweddariad ar y prosiect deunyddiau dysgu digidol • y cafwyd trafodaeth lawn ar werthuso'r grantiau pynciol • bod yr Athro Lisa Lewis wedi ei phenodi fel cadeirydd y Pwyllgor Ymchwil a Chyhoeddi ar ddiwedd cyfnod yr Athro Jerry Hunter, gan nodi diolch iddo am ei gyfraniad • y cafwyd diweddariadau gan y cynrychiolwyr myfyrwyr ar eu profiadau yn ystod y tymor		

14. Eitem 15 – Addysg Uwch – Cynllunio Academaidd

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
14.1	Cyflwynwyd papur ar Gynllunio Academaidd gan yr Ysgrifennydd. Adroddwyd bod y papur yn adeiladu ar argymhellion trafodaethau'r Bwrdd Cyfarwyddwyr ym mis Mehefin a'r Bwrdd Academaidd fis Hydref ynghylch blaenoriaethau'r pum i ddeng mlynedd nesaf.		
14.2	Yn ystod y drafodaeth adroddwyd bod Gweinidog y Gymraeg ac Addysg yn awyddus i weld cynnydd yn nefnydd iaith, codi hyder a newid ymddygiad myfyrwyr.		

14.3	Yn dilyn trafodaeth lawn cytunwyd ar y themâu a amlinellwyd yn y papur fel bod y swyddogion yn gallu dechrau ymgynghori gyda'r sector yn y flwyddyn newydd.		

15. Eitem 16 – Bwrdd Strategol ôl-16

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
15.1	Nodwyd a derbyniwyd cofnodion cyfarfod y Bwrdd Strategol ôl-16 a gynhaliwyd ar 9 Mehefin 2021.		
15.2	Cyflwynwyd crynodeb o'r prif bwyntiau yn codi o gyfarfod 9 Tachwedd 2021, gan y Cadeirydd, Meri Huws: Nododd: • bod aelodaeth newydd i'r Bwrdd Strategol ôl-16 yn dilyn newid y contractau prentisiaethau a ariennir gan Lywodraeth Cymru • y cafwyd diweddariad strategol gan y Prif Weithredwr a chyfeiriwyd at y datblygiadau polisi a deddfwriaethol mewn perthynas â'r Bil Addysg Ôl-orfodol • y cafwyd cyflwyniadau gan swyddogion Llywodraeth Cymru ar gyd-destun polisi prentisiaethau cenedlaethol a chyfleoedd i ddatblygu'r gefnogaeth ddwyieithog • gwaith y darparwyr prentisiaethau presennol a'r angen i ymestyn gwaith y Coleg ymhellach • y cafwyd cyflwyniad gan Gymwysterau Cymru ar y cydweithio strategol a geir rhyngddynt â'r		

	Coleg gan ganolbwyntio ar y meysydd blaenoriaeth • y cafwyd diweddariad gan NTFW yn nodi trafodaethau a gynhaliwyd gyda'r Coleg ynghylch arwain ar y gefnogaeth ddwyieithog yn y sector		

16. Eitem 17 – Cynulliad Blynyddol 2022

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
16.1	Nodwyd y cynhelir Cynulliad Blynyddol y Coleg ar 22 Mawrth 2022 gyda'r penderfyniad ar ffurf y digwyddiad i'w benderfynu yn y flwyddyn newydd.		
16.2	Adroddwyd y cadarnheir yr enwebiadau ar gyfer cymrodyr er anrhydedd trwy ohebiaeth.	Cylchredeg enwebiadau cymrodyr er anrhydedd trwy ohebiaeth	Erbyn y flwyddyn newydd
16.3	Ar y pwynt hwn ymadawodd Angharad Roberts, Pedr ap Llwyd a'r sylwedyddion.		

17. Eitem 19 – CTER (caeëdig)

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
17.1	Ymunodd Mari Fflur ar gyfer y rhan hon o'r cyfarfod. Rhoddwyd cyflwyniad cefndirol ar bapur CTER gan y Prif Weithredwr.		
17.2	Rhoddwyd cyflwyniad cyd-destunol ar CTER gan y Cofrestrydd.		
17.3	Yn ystod y drafodaeth nodwyd bwysigrwydd:		

	• diffinio perthynas y Coleg a'r Comisiwn • trefniadau cyllido • Ymchwil a'r Gymraeg • Perthynas y Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil gyda'r Bil arfaethedig ar Addysg Gymraeg		
17.4	Nodwyd nifer o argymhellion i'w nodi ym mhapur safbwynt y Coleg ar y Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil i'w gyflwyno i gyfarfod Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar 2 Rhagfyr 2021.		
17.5	Argymhellwyd a chytunwyd y dylai'r Coleg gaffael cyngor cyfreithiol arbenigol.		
17.6	Argymhellwyd cynnal cyfarfod ychwanegol o'r Bwrdd yn y flwyddyn newydd, petai angen.	Cyfarfod posib o'r Bwrdd	Ionawr 2022

18. Eitem 20 - Cyfarfodydd nesaf

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
18.1	Nodwyd dyddiadau'r cyfarfodydd nesaf: • 23 Mawrth 2022 • 29 Mehefin 2022		

19. Eitem 21 - Diolch

Rhif	Prif bwyntiau trafod	Pwyntiau Gweithredu	Cyfnod Amser
19.1	Diolchwyd i Osian Rhys a Nia Davies am gyfieithu ar y pryd.		